

ΠΛΗΡΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2004 : Λυσίου, υπέρ Μαντιθέου, 19 -21 §

Ὅστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἰτιοὶ γέγονασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθά ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι. Ἦδη δὲ τινων ἠσθόμην, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τό μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἑμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαυνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὀρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρηὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥστε ὀρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἀχθοίσθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να απαντήσετε αν οι παρακάτω ερωτήσεις είναι ορθές και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο.

- ❖ Κατὰ τον Μαντίθεο ἄνθρωποι με ευπρεπὴ ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση καὶ τρόπο ἐβλαψαν τὴν πόλη.
- ❖ Οἱ βουλευτὲς προέτρεπαν τοὺς πολίτες νὰ ασχολοῦνται με τὶς ἰδιωτικὲς τοὺς υποθέσεις.

Μονάδες 10

B1. Με ποιά επιχειρήματα ο Μαντίθεος αιτιολογεί την ενασχόλησή του με τα κοινά, παρά την νεαρή του ηλικία; Να απαντήσετε σύμφωνα με τα δεδομένα των παραγράφων 20 – 21.

Μονάδες 15

B2. Το απόσπασμα « Ἦδη δὲ τινων ... ἀλλ' ὑμεῖς » αποτελεί τον επίλογο του Ἔπευ Μαντιθέου λόγου του Λυσία. Σύμφωνα με την εισαγωγή του σχολικού βιβλίου : «Με τον επίλογο συνήθως επιδιώκονται δύο κυρίως σκοποί, ἡ ἀνάμνηση, που επιτυγχάνεται με μια συντομότερη ἀνακεφαλαίωση των

βασικών θέσεων του λόγου και η **παθοποιία** που καταλήγει σε **προτροπή** ή **αποτροπή**». Αφού διαβάσετε το απόσπασμα αυτό, να απαντήσετε στο ερώτημα αν ο Λυσίας επιδιώκει ή όχι τους σκοπούς αυτούς στον επίλογό του. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του αποσπάσματος.

Μονάδες 15

B3. Να απαντήσετε αν οι παρακάτω ερωτήσεις είναι ορθές.

- ❖ Ο Κρατύλος διαμόρφωσε την ρητορική ως επιστήμη.
- ❖ Ο επίλογος στους ρητορικούς λόγους δεν είναι απαραίτητος.

Μονάδες 10

B4. *ἀχθομένων, διατεθῆναι, ὀρῶν, ἀξίους, πράττειν* : Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό και ένα ομόρριζο επίθετο της αρχαίας ή της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις (τα ομόρριζα μπορούν να είναι απλά ή σύνθετα).

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντος Οἰκονομικὸς Β, ΙΙ, 1-3

Το ἔργο αὐτό του Ξενοφῶντα συγκαταλέγεται στα τέσσερα φιλοσοφικά ἔργα του και κύριο πρόσωπο εἶναι ο φιλόσοφος Σωκράτης. Το ἔργο αὐτό πραγματεύεται το θέμα της οικονομίας ενός οἴκου, που στηριζόταν τότε στην γεωργία, και πῶς αὐτή πρέπει να διαχειριστεῖ σωστά και να εἶναι αποδοτικὴ για ἕναν ιδιώτη. Στο απόσπασμα ο Κριτόβουλος ισχυρίζεται στον Σωκράτη ὅτι τα πάθη που ἔχει δεν τὸν εμποδίζουν στην διαχείριση της περιουσίας του. Ο Σωκράτης, ὁμως, διαφωνεῖ.

Ὁ μὲν Κριτόβουλος ἐκ τούτων ὧδε πῶς εἶπεν· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιούτων ἀρκούντως πάνυ μοι δοκῶ τὰ λεγόμενα ὑπὸ σου ἀκηκοέναι· αὐτὸς δ' ἑμαυτὸν ἐξετάζων δοκῶ μοι εὐρίσκειν ἐπιεικῶς τῶν τοιούτων ἐγκρατῆ ὄντα, ὥστε εἰ μοι συμβουλευοῖς ὅτι ἂν ποιῶν αὐξοίμι τὸν οἶκον, οὐκ ἂν μοι δοκῶ ὑπὸ γε τούτων ὧν σύ δεσποινῶν καλεῖς κωλύεσθαι· ἀλλὰ θαρρῶν συμβούλευε ὅτι ἔχεις ἀγαθόν· ἢ κατέγνωκας ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς πλουτεῖν καὶ οὐδὲν δοκοῦμέν σοι προσδεῖσθαι χρημάτων; Οὐκουν ἔγωγε, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ καὶ περὶ ἐμοῦ λέγεις, οὐδὲν μοι δοκῶ προσδεῖσθαι χρημάτων, ἀλλὰ ἱκανῶς πλουτεῖν· σύ μέντοι, ὦ Κριτόβουλε, πάνυ μοι δοκεῖς πένεσθαι, καὶ ναὶ μὰ Δι' ἔστιν ὅτε καὶ πάνυ οἰκτίρω σε ἐγώ. Καὶ ὁ Κριτόβουλος γελάσας εἶπε· καὶ πόσον ἂν πρὸς τῶν θεῶν οἶει, ὦ Σώκρατες, ἔφη, εὐρεῖν τὰ σὰ κτήματα πωλούμενα, πόσον δὲ τὰ ἐμά; Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ

ἀγαθοῦ ὠνητοῦ ἐπιτύχοιμι, εὐρεῖν ἂν μοι σὺν τῇ οἰκίᾳ καὶ τὰ ὄντα πάντα πάνυ ῥαδίως πέντε μνᾶς· τὰ μέντοι σὰ ἀκριβῶς οἶδα ὅτι πλεόν ἂν εὐροὶ ἢ ἑκατονταπλασίονα τούτου.

καταγιγνώσκω : κατηγορῶ κάποιον. // **προσδέομαι** : ἔχω επιπρόσθετη ἀνάγκη ἀπὸ κάτι. // **ὁ ὠνητῆς** : ὁ αγοραστής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφραστεῖ ἀπὸ το παραπάνω κείμενο το ἀπόσπασμα : «**αὐτὸς δ' ἔμαυτὸν ἐξετάζων δοκῶ ..... καὶ οὐδὲν δοκοῦμέν σοι προσδεῖσθαι χρημάτων;**»

Μονάδες 10

Γ2. Γιατί ὁ Κριτόβουλος ἰσχυρίζεται στὸν Σωκράτη ὅτι διαχειρίζεται ὀρθῶς τὴν περιουσία του καὶ τί τού ἀνταπαντᾷ ὁ φιλόσοφος;

Μονάδες 10

Γ3α. Να μεταφερθοῦν οἱ παρακάτω ρηματικοὶ τύποι τοῦ κειμένου στὴν Οριστική (γ' πληθυντικό) Μέλλοντα καὶ Ὑποτακτική (β' ενικό) Ἀορίστου ἴδιας φωνῆς : **εἶπεν, ἀκηκοέναι, εὐρίσκειν, κατέγνωκας, πλουτεῖν.**

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Μονάδες 5

Γ3β. Να μεταφερθοῦν τὰ παρακάτω πτωτικά στὴν Δοτική καὶ Κλητική ενικού ἴδιου γένους : **τούτων (το πρῶτο), ἐγκρατῆ, θαρρῶν, χρημάτων, ὠνητοῦ.**

ΔΟΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ	ΚΛΗΤΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ

Μονάδες 5

Γ4α. Να αναγνωριστούν τα αντικείμενα όλων των ρηματικών τύπων στην παρακάτω περίοδο :

-«αὐτὸς δ' ἑμαυτὸν ἐξετάζων δοκῶ μοι εὐρίσκειν ἐπιεικῶς τῶν τοιούτων ἐγκρατῆ ὄντα, ὥστε εἰ μοι συμβουλευοῖς ὅτι ἂν ποιῶν αὐξοίμι τὸν οἶκον, οὐκ ἂν μοι δοκῶ ὑπὸ γε τούτων ὧν σὺ δεσποινῶν καλεῖς κωλύεσθαι.».

Μονάδες 7

Γ4β.. Να αναγνωριστούν οι υποθετικοί λόγοι του αποσπάσματος (φανεροί και λανθάνοντες) :

«αὐτὸς δ' ἑμαυτὸν ἐξετάζων δοκῶ μοι εὐρίσκειν ἐπιεικῶς τῶν τοιούτων ἐγκρατῆ ὄντα, ὥστε εἰ μοι συμβουλευοῖς ὅτι ἂν ποιῶν αὐξοίμι τὸν οἶκον, οὐκ ἂν μοι δοκῶ ὑπὸ γε τούτων ὧν σὺ δεσποινῶν καλεῖς κωλύεσθαι· ἀλλὰ θαρρῶν συμβούλευε ὅτι ἔχεις ἀγαθόν· ἢ κατέγνωκας ἡμῶν, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς πλουτεῖν καὶ οὐδὲν δοκοῦμέν σοι προσδεῖσθαι χρημάτων; Οὐκ οὖν ἔγωγε, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ καὶ περὶ ἐμοῦ λέγεις, οὐδὲν μοι δοκῶ προσδεῖσθαι χρημάτων, ἀλλὰ ἱκανῶς πλουτεῖν· σὺ μέντοι, ὦ Κριτόβουλε, πάνυ μοι δοκεῖς πένεσθαι, καὶ ναὶ μὰ Δι' ἔστιν ὅτε καὶ πάνυ οἰκτίρω σε ἐγώ.»

Μονάδες 2

